

Freelancereiden työmarkkinatutkimus 2018

Keskimääräinen vuosiansio nousi 26 300 euroon

Freelancereiden keskimääräinen kokonaislaskutus oli 35 700 euroa vuonna 2018. Keskimääräinen verotettava tulo oli 26 300 euroa.

Palkkatutkimuksissa usein käytetty mediaani l. keskimäinen luku jäi molemmissa tapauksissa keskiarvoa hieman pienemmäksi. Mediaanikokonaislaskutus asettui 33 000 ja verotettava mediaanitulo 24 300 euroon.

Tutkimukseen osallistuneiden ilmoittamien tietojen perusteella freelancereiden keskimääräinen vuotuinen kokonaislaskutus on kahdessa vuodessa lisääntynyt 2 500 eurolla, verotettavan tulon kasvettua samaan aikaan 2 100 eurolla.

Taulukko 1a. Freelancereiden kokonaislaskutus 2002 - 2018 (€).

	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Aritm. ka	33 000	34 500	34 200	36 200	35 500	35 100	33 600	33 200	35 700
10.....	14 200	15 200	12 000	13 000	13 500	11 000	12 000	10 500	10 000
25.....	20 000	23 000	19 400	20 800	21 600	18 000	18 800	18 000	20 400
50.....	28 700	30 700	29 000	32 000	30 500	30 000	29 200	29 800	33 000
75.....	42 000	41 800	45 000	48 000	45 000	46 800	43 000	44 600	47 200
90.....	57 000	55 900	62 700	65 000	62 200	63 000	60 000	60 000	61 400

Luvut perustuvat kaikkien vastanneiden ilmoitukseen. 225 vastaajaa antoi laskutustaan koskevia tietoja.

Taulukko 1b. Freelancereiden verottajalle ilmoittama tulo 2002 - 2018 (€).

	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Aritm. ka	23 100	23 200	23 500	25 000	25 500	24 300	23 900	24 200	26 300
10.....	8 600	10 000	7 800	8 000	8 800	7 000	8 100	7 100	5 500
25.....	13 800	14 400	13 800	14 700	14 500	12 000	13 000	13 000	13 200
50.....	21 000	20 200	22 000	23 000	23 000	22 100	21 100	21 200	24 300
75.....	30 000	30 000	30 000	33 000	35 000	34 000	32 000	33 000	35 000
90.....	40 000	38 600	42 000	46 000	45 100	45 000	45 000	43 300	51 200

Luvut perustuvat kaikkien vastanneiden ilmoitukseen. 225 vastaajaa antoi laskutustaan koskevia tietoja.

Raportin liitteenä olevista taulukoista käy ilmi eri freelancer-ryhmien kokonaislaskutukseen ja verotettavaan tuloon liittyvät tiedot (aritmeettiset keskiarvot sekä luvut fraktiileittain, 50=mediaani).

Yhteenvedon omaisesti voidaan kuitenkin todeta mm. se, että naisten (€ 24 100) ilmoittama verotettava tulo on pienempi kuin miesten (€ 30 800).

Sukupuolten välisen eron havaitsee myös kokonaislaskutuksesta: naisilla se oli ollut € 33 000, kun miehet ilmoittivat keskimäärin 41 700 euron suuruudesta laskutuksesta.

Pääkaupunkiseutulaisten ansiot olivat keskimääräistä suuremmat, 27 800 euroa. Maakuntakeskuksissa asuvat olivat ilmoittaneet verottajalle tuloja 27 400:lla, muilla paikkakunnilla asuvat 22 700 eurolla.

Yrittäjämuodossa toimivien kokonaislaskutus keskimääräistä suurempi, verottajalle ilmoitettu tulo vaihtelee vähemmän toimintamuodon mukaan

Kokonaislaskutus kasvaa siirryttäessä yhtiömäiseen toimintamuotoon. Ryhmään ”osakeyhtiö” kuuluvilla laskutus oli 44 800 euroa. Toiminimellä työskennelleet kertoivat laskuttaneensa viime vuonna 33.700 eurolla.

Taulukko 2. Kokonaislaskutus ja verotettava tulo toimintamuodon mukaan (€).

	Vero- kortilla itsenäinen	Vero- kortilla työsuht.	Vero- kortilla yht.
Kokonaislaskutus			
Aritmeettinen keskiarvo.....	29 500	29 300	29 400
Mediaani	25 300	30 900	26 400
Verotettava tulo			
Aritmeettinen keskiarvo.....	22 300	25 300	23 100
Mediaani	19 500	25 500	20 000
	Toimi- nimellä	Osake- yhtiössä	Osuus- kunnassa
Kokonaislaskutus			
Aritmeettinen keskiarvo.....	39.100	44.800	25 100
Mediaani	35.600	33.300	24 000
Verotettava tulo			
Aritmeettinen keskiarvo.....	27.900	29.200	22 600
Mediaani	25.000	25.500	23 600

Luvut perustuvat kaikkien vastanneiden ilmoitukseen. 225 vastaajaa laskutustaan koskevia tietoja.

Verokortilla työskentelevien laskutus oli ollut pienempi. 29 400 euroa. Verokortilla työsuhteisena toimineet ilmoittivat laskutukseen 29 300 euroa. Verokortilla itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivat kertoivat hieman suuremmasta summasta, (€ 29 500).

Myös verotettava tulo erosi eri toimintamuotojen välillä. Esim. osakeyhtiössä työskentelevien ilmoittama summa oli 29 200 ja toiminimellä operoivien 27 900 euroa. Verokortilla työskentelevien summat olivat pienemmät (yhteensä 23 100 euroa).

Radio- ja tv -freelancereiden verotettavat tulot suuremmat kuin lehdistölle työskentelevien

Lehdistöfreelancereiden verotettava tulo € 25 600 oli vuonna 2018 hieman pienempi kuin koko joukolla keskimäärin (€ 26 300). Sama pätee mediaanituloon, joka oli lehdistöllä 23 700 ja koko vastaajajoukolla 24 300 euroa.

Lehdistön keskimääräinen kokonaislaskutus € 36 000 ylitti koko vastaajajoukon keskiarvon (€ 35 700). Myös lehdistön mediaanilaskutus € 33 400 oli hieman suurempi kuin koko joukolla keskimäärin (€ 33 000).

Taulukko 3a. Lehdistöfreelancereiden kokonaislaskutus ja verottajalle ilmoitettu tulo 2002 - 2018 (€).

	Kokonaislaskutus								
	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Aritm. ka.	37 200	34 800	34 400	35 400	35 400	35 000	32 300	32 300	36 000
10.....	14 600	15 000	12 000	12 000	13 800	11 000	11 800	10 000	12 000
25.....	20 000	22 800	19 000	20 000	22 000	18 000	18 200	18 000	20 800
50.....	30 000	31 200	29 500	31 500	30 000	30 000	27 000	28 500	33 400
75.....	42 000	42 000	45 800	46 800	45 000	46 600	42 000	41 900	48 100
90.....	58 000	56 900	63 800	65 000	62 000	65 300	58 200	57 200	61 800

	Verotettava tulo								
	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Aritm. ka.	22 000	22 200	22 700	24 000	24 100	23 500	22 700	23 000	25 600
10.....	8 500	9 500	7 700	8 000	8 100	6 400	8 000	7 000	6 400
25.....	13 500	13 400	13 000	14 300	14 100	11 900	12 000	12 300	13 100
50.....	21 000	19 400	21 300	22 800	22 300	20 500	20 000	20 800	23 700
75.....	28 400	28 400	28 300	31 600	32 300	33 200	31 000	31 300	34 000
90.....	35 800	37 000	41 000	44 000	43 000	45 300	42 900	41 900	49 800

Radio- ja tv-freelancereiden verotettava tulo oli korkeampi kuin lehdistöfreelancereilla. Radio- ja tv-freelancereiden keskimääräinen verotettava tulo oli ollut 30 700 euroa. Laskutusta he ilmoittivat kertyneen 35 000 euron verran.

Taulukko 3b. Radio/tv-freelancereiden kokonaislaskutus ja verottajalle ilmoitettu tulo 2002 - 2018 (€).

	Kokonaislaskutus								
	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Aritm. ka.	28 700	32 100	35 400	41 400	35 600	36 200	44 600	37 400	35 000
10.....	8 700	19 400	12 000	18 100	13 000	16 000	12 900	12 600	11 100
25.....	13 900	23 600	18 500	27 300	20 300	21 800	28 800	19 000	24 000
50.....	24 000	28 700	30 000	36 500	33 800	36 800	41 800	34 100	35 000
75.....	36 100	40 700	46 000	54 400	44 700	47 700	50 500	51 100	49 600
90.....	54 800	46 200	65 000	72 300	65 000	53 200	87 900	75 500	60 500

	Verotettava tulo								
	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Aritm. ka.	27 900	29 700	29 700	31 400	30 500	30 500	33 100	30 400	30 700
10.....	9 700	16 300	10 800	8 000	9 600	14 700	8 400	10 900	7 100
25.....	15 800	21 200	20 000	17 300	15 600	18 500	20 100	16 000	21 700
50.....	23 500	26 300	27 000	28 000	32 000	30 000	31 500	24 700	30 500
75.....	39 800	38 700	39 600	44 000	40 900	39 700	44 000	45 800	39 100
90.....	47 800	44 100	51 400	60 000	50 000	45 500	70 600	56 600	55 700

Sähköiselle medialle työskentelevien tulot suuremmat kuin sanomalehtityössä olevilla

Valokuvaajien kokonaislaskutus nousi viime vuonna keskimääräistä suuremmaksi eli 43 200 euroon. Myös heidän verottajalle ilmoittamansa tulot ylittivät keskimääräisen, ollen 28 500 euroa.

Kääntäjät kertoivat laskuttaneensa 35 900 eurolla, heidän verottajalle ilmoittamiensa tulojen oltua 32 000 euroa. Toimittajien verotettava tulo (€ 25 800) oli ollut pienempi kuin koko vastaajajoukolla yleensä ottaen. Sama pätee heidän kokonaislaskutukseensa (€ 34 700).

Lehdistölle ja viestintätoimistoille toimittajan työtä tekevien kokonaislaskutus oli ollut 34 700 euroa, sähköiselle medialle työskentelevillä pienempi, 32 700 euroa. Ensin mainittujen verottajalle ilmoittama tulo oli ollut 25 800, jälkimmäisten 26 300 euroa.

Pääosin Yleisradiolle tai muulle sähköiselle medialle työskentelevät ilmoittivat laskutukseen suurempia lukuja kuin sellaiset freelancerit, joiden pääasialliset toimeksiantajat kuuluvat lehdistöön.

Pääosin Yleisradiolta toimeksiantonsa saavien kokonaislaskutus nousi 39 800 euroon, ansioiden oltua 35 200 euroa. Pääosin muulle sähköiselle medialle työskennelleiden vastaavat luvut olivat 29 700 ja 27 300 euroa.

Pääasiassa sanomalehtityötä tekevät olivat laskuttaneet kokonaisuudessaan 26 100 euron verran ja ilmoittaneet verottajalle tulokseen 20 500 euroa. Toimeksiantonsa pääasiassa aikakauslehdistä hankkineiden laskutus oli ollut 39 600 ja verottajalle ilmoitetut tulot 28 100 euroa.

Pääosin asiakaslehdistölle tai viestintätoimistoille palveluitaan tarjonneiden kokonaislaskutus oli ollut muuta lehdistöä hieman suurempi, 38 700 euroa. Kyseinen joukko kertoi verotettavan tulonsa olleen 26 200 euroa.

Kun nämä kolme ryhmää yhdistää, pääsee selville pääosin lehdistölle työskennelleen joukon keskimääräisestä laskutuksesta ja tuloista. Ensin mainittu oli 36 000 ja jälkimmäinen 25 600 euroa.

Mitä enemmän freelancereilla oli ollut toimeksiantajia, sitä suuremmaksi kokonaislaskutus oli noussut.

Vuoden 2018 aikana vain yhdelle toimeksiantajalle työtä tehneiden laskutus oli ollut keskimääräistä pienempi (€ 25 900), kun esim. useammalle kuin kymmenelle toimeksiantajalle työskennelleiden vastaava summa oli noussut 43 300 euroon.

Näiden ryhmien verottajalle ilmoittamat tulot erosivat vähemmän. Yhdelle toimeksiantajalle työskennelleillä ne olivat 22 200 ja yli 10 toimeksiantajan palveluksessa olleilla 30 900 euroa.

Keskimääräiset kokonaiskulut 10.600 euroa

Ilmoitetut kokonaiskulut asettuivat 10.600 euroon. Kahdessa vuodessa kulut ovat nousseet kuusi prosenttia.

Taulukkoon 4 on merkitty kokonaiskulut vastaajan toimintamuodon mukaan. Yhtiömuodossa toimivilla ne ovat moninkertaiset muihin verrattuna.

Toiminimellä työskentelevien kulut olivat olleet 12 400 euroa, osayhtiössä vielä korkeammat eli 19 100 euroa. Verokortilla toimivien kulut olivat pienemmät, yhteensä 4 500 euroa.

Taulukko 4. Freelancer -toiminnasta aiheutuneet keskimääräiset kokonaiskulut toimintamuodon mukaan (€).

	Vero- kortilla itsenäinen	Vero- kortilla työsuht.	Vero- kortilla yht.
Aritmeettinen keskiarvo.....	5 300	2 600	4 500
	Toimi- nimellä	Osake- yhtiössä	Osuus- kunnassa
Aritmeettinen keskiarvo.....	12 400	19 100	3 400

Luvut perustuvat kaikkien vastanneiden ilmoitukseen. 211 vastaajaa antoi kulujaan koskevia tietoja.

Naiset (€ 9 700) ilmoittivat pienempiä kuluja kuin miehet (€ 12 600). Eri-ikäisten ja maan eri osissa asuvien ilmoittamat kulut erosivat melko vähän.

Pääosin Ylelle työskentelevät (€ 4 500), käännösyriyksissä toimivat (€ 2 500) ovat esimerkkejä niistä freelancereista, joiden kulut olivat olleet keskimääräistä pienemmät.

Valokuvaajat (€ 18 300) sekä useamman kuin kymmenen toimeksiantajan lukuun työskentelevät (€ 15 600) puolestaan ilmoittivat keskimääräistä selvästi suuremmista kuluista. Myös niillä, joilla toimeksiantajia on 6-10, olivat maksaneet kuluja (€ 12 800) kuin koko joukko keskimäärin.

Enemmistö tuloista journalistisesta työstä, markkinointiviestinnän osuus noin kymmenesosa

Vastaajien tuloista keskimäärin 57 prosenttia oli kertynyt journalistisesta työstä. Tiedotuksen osuus oli ollut neljä ja markkinointiviestinnän 11 prosenttia.

Alan koulutus (2 %), muu viestintätyö (6 %) sekä muu alan työn (13 %) muodostivat yhteensä viidenneksen verotettavista tuloista. Muita tuloja oli kaikista vain seitsemän prosenttia.

Osakeyhtiössä toimivien freelancereiden tuloista keskimääräistä pienempi osa liittyi tehtyyn journalistiseen työhön. Saman voi todeta myös pitkään freelancerina (yli 20 vuotta) olleiden sekä henkilö- tai laskutusyhtiön kautta toimivien tuloista.

16-20 vuotta freelancer-työtä tehneiden sekä toiminimellä työskentelevien tuloista journalistinen työ sen sijaan muodostaa keskimääräistä suuremman osuuden. Tilanne on sama myös niillä, joilla toimeksiantajia on 6-10 kpl.

Freelancerit työskentelevät viikossa keskimäärin 34 tuntia

Freelancerit käyttivät viime vuonna työntekoon keskimäärin 34 tuntia viikossa. Kolmessa edellisessä tutkimuksessa määrä oli 32 tuntia, vuonna 2010 34 ja 2008 35 tuntia. Vuonna 2006 työtä tehtiin keskimäärin 34 tuntia viikossa. 2004 työmäärä oli 36 tuntia.

Miehet kertoivat työskentelevänsä 36 tuntia. Naisten keskimääräinen työaika on kolme tuntia lyhyempi. Eri ikäisistä 55 vuotta täyttäneiden työaika on pisin, 36 tuntia.

Selvimmin joukosta erottuvat 3-5 vuotta freelancereina toimineet sekä osayhtiömuodossa toimivat. Ensin mainittujen keskimääräinen viikoittainen työaika oli ollut 40, jälkimmäisten 41 tuntia.

Yhdelle toimeksiantajalle työskennelleet olivat tehneet työtä keskimäärin 30 tuntia viikossa. Myös osuuskuntamuotoisten ja henkilöyhtiössä työskentelevien työaika oli ollut keskimääräistä lyhyempi (28 h/vko).

Asuinpaikalla ei ole yhteyttä keskimääräiseen työaikaan. Niin pääkaupunkiseudun (34 h), maakuntakeskusten (34 h) kuin muidenkin paikkakuntienkin (33 h) freelancereiden viikoittainen työaika oli ollut osapuilleen yhtä pitkä.

Vuosiloma kesti viisi ja pisin yhtenäinen lomajakso hieman vajaat kolme viikkoa

Freelancereiden vuosiloma oli kestänyt vuonna 2018 keskimäärin tasan viisi viikkoa. Pisin yhtäjaksoinen lomajakso oli puolestaan ollut 2,8 viikon mittainen.

35 – 44 -vuotiaat olivat pitäneet lomaa keskimäärin 5,7 viikkoa, 55-vuotiaat ja iäkkäämmät tasan viisi. 45 – 54 -vuotiaiden loman kokonaispituus oli ollut 4,5 ja alle 35-vuotiaiden 4,7 viikkoa.

Verokortilla toimivista itsenäisten ammatinharjoittajien ja työsuhteisten lomat olivat keskimäärin olleet yhtä pitkät (3,9 viikkoa). Toiminimellä (5,4) ja osakeyhtiössä toimivien (5,5) loma oli kestänyt selvästi pitempään.

Pääkaupunkiseudulla asuvien loma oli ollut keskimäärin 5,5 viikon mittainen, muualla Suomessa asuvien hieman lyhyempi.

Freelancerina 3-5 vuotta toimineiden loma oli ollut keskimääräistä lyhyempi, 3,8 viikkoa. Saman voi todeta 2-5 toimeksiantajalle työskentelevistä (4,6). Verokortilla työskentelevät freelancerit olivat olleet lomalle vajaat neljä (3,9) viikkoa. Toiminimellä ja yhtiömuodossa työskentelevien lomien kokonaiskesto oli puolestaan ylittänyt keskimääräisen.

Toiminimellä ja yhtiömuodossa toimivat freelancerit olivat lisäksi pystyneet olemaan lomalla keskimääräistä pitemmän yhtenäisen jakson. Verokortilla toimivat voi mainita päinvastaisesta syystä. Heidän pisin yhtenäinen lomajaksonsa oli kestänyt hieman yli (2,1) kaksi viikkoa.

Työskenteleminen yhdelle toimeksiantajalle oli tarkoittanut mahdollisuutta pitemmän lomajakson (4,6 viikkoa) pitämiseen. 2-5 toimeksiantajalle työskentelevillä tämä mahdollisuus oli ollut vain 2,4 viikon mittainen.

Pääkaupunkiseudulla asuvien pitämä pisin yhtenäinen lomajakso (3,1 viikkoa) ylitti koko joukon keskiarvon. Maakuntakeskuksissa (2,7) ja muilla paikkakunnilla (2,5) se oli jäänyt hieman lyhyemmäksi.

Alkuvuosi 2019 ei tuonut suuria muutoksia

Vastaajia pyydettiin arvioimaan vuoden 2019 alkupuoliskon toimeksiantojen lukumäärää ja niistä maksettuja palkkioita suhteessa tilanteeseen vastaavana ajankohtana vuotta aikaisemmin.

Kaikkiaan 46 prosenttia totesi toimeksiantojen määrän pysyneen ennallaan. Aiempaa enemmän niitä on ollut 24 prosentilla. 25 prosenttia totesi toimeksiantojen lukumäärän vähentyneen edellisvuodesta.

Kun vastaajat aiemmassa tutkimuksessa vertasivat kevään 2017 tilannetta vastaavaan aikaan vuonna 2016, 24 prosenttia kertoi vähentyneistä toimeksiannoista. Silloin niitä oli ollut enemmän 29 prosentilla, kun 42 prosentilla tilanne oli pysytellyt ennallaan.

Palkkioiden määrä on pysynyt valtaosalla muuttumattomana. Kaikkiaan 69 prosenttia totesi, että tilanne on osapuilleen entinen.

Kahdeksalla prosentilla toimeksiannoista maksettavien palkkioiden määrät ovat kasvaneet ja 13:lla pienentyneet. 12 prosenttia totesi tilanteen tältä osin vaihtelevan.

Kaksi vuotta sitten seitsemän prosenttia raportoi pienentyneistä palkkioista ja 14 prosenttia siitä, että tilanne vaihtelee. Viiden prosentin palkkioiden määrät olivat silloin kasvaneet.

Taulukko 5a. Toimeksiantojen määrä alkuvuonna 2019 verrattuna vastaavaan ajankohtaan 2018 (%)

	Kaikki	Vähiten ansaitseva 10 %	Eniten ansaitseva 10 %
On ollut enemmän.....	24 (29/15/18/21)	24 (32/18/21/29)	11 (29/22/ 6 /17)
Osapuilleen entisellään ...	46 (42/44/42/46)	36 (29/36/21/36)	72 (52/44/58/48)
On ollut vähemmän.....	25 (24/37/24 / 7)	28 (42/39/47/31)	17 (19/29/36/33)

Taulukko 5b. Toimeksiannoista maksettavien palkkioiden määrät alkuvuonna 2019 verrattuna vastaavaan ajankohtaan 2018 (%)

	Kaikki	Vähiten ansaitseva 10 %	Eniten ansaitseva 10 %
Kasvaneet.....	8 (5/ 4 / 9 /12)	4 (11 / 7 / 3/12)	17 (0 / 0 / 3 /10)
Osapuilleen entiset	62 (69/71/68/65)	60 (67/65/59/64)	67 (71/77/69/63)
Pienentyneet.....	13 (7 /19 /12/18)	20 (6/ 23/ 25/17)	0 (14/15/19/19)
Osa nousut, osa pienentynyt	12 (14/ 3/ 5 / 5)	8 (17 /4 /3 / --)	16 (14/ 4 / 8 / 7)

Yllä oleviin taulukoihin (taulukot 5a ja 5b) on merkitty koko joukon lisäksi vähiten ja eniten ansaitsevan kymmenen prosentin arviot tilanteesta (suluissa vastaavat arviot 2017, 2015, 2013 ja 2011).

Vähiten ansaitsevista keskimääräistä hieman useammalla on ollut vähemmän toimeksiantoja. Heistä selvästi useammalla kuin eniten ansaitsevista toimeksiannosta maksettavien palkkioiden määrä on hieman pienentynyt.

Työ antaa runsaasti henkistä tyydytystä, enemmistö melko tyytyväinen aineelliseen hyvinvointiinsa ja töiden jatkuvuuteen

Freelancereiden enemmistö kertoi olevansa vähintään melko tyytyväinen työtään ja elinolosuhteitaan koskeviin asioihin.

Etenkin henkinen hyvinvointi tyydyttää monia. Käytännössä kolme neljästä (73 %) on siihen vähintään melko tyytyväinen tällä hetkellä.

Aineellinen hyvinvointi (59 %) ja töiden jatkuvuus (58 %) tyydyttävät harvempaa. Useampi kuin joka toinen kuitenkin on niihin tyytyväinen.

Mielipiteet henkisestä hyvinvoinnista ovat entisenlaiset. Kolme neljäsosaa tutkimuksiin osallistuneista on jo pitkään ollut siihen vähintään melko tyytyväinen.

Tyytyväisyys aineelliseen hyvinvointiin ja töiden jatkuvuuteen väheni tutkimus tutkimukselta huomattavasti vuonna 2006 mitatuista huippuluvuista. Tilanne on kahdessa viimeisessä tutkimuksessa osoittanut kohenemisen merkkejä.

Joka kolmannen sopimus perustuu toimeksiantajan ehtoihin, enemmistöllä neuvotteluvaraa

Melkein kahden viidesosan mahdollisuudet neuvotella sopimusehdoista ovat heikot tai olemattomat. Kaikkiaan 38 prosenttia totesi oman sopimuksensa perustuvan toimeksiantajan ehtoihin, jotka ovat joustamattomat.

51 prosentilla sopimus perustuu toimeksiantajan ehtoihin, joista kuitenkin on mahdollista neuvotella juttu- tai keikkakohtaisesti.

Noin kymmenesosa (9 %) freelancer-journalisteista pystyy laatimaan sopimusehtonsa itse.

Viidesosa palkansaajakassan jäsen

Yhteensä 77 prosenttia kertoi olevansa YEL -vakuutusvelvollinen. Heistä valtaosa (koko joukosta 73 %) oli ottanut vakuutuksen.

Lisäksi asiaa tarkasteltiin mm. pääasiallisen toimintamuodon mukaan. Ryhmään freelancer-toiminimellä työskentelevistä 93 prosenttia kertoi ottaneensa vakuutuksen. Valtaosa osakeyhtiössä (86 %), henkilöyhtiössä (83 %) sekä laskutusyhtiön kautta (90 %) toimivista oli tehnyt samoin.

Saman voi todeta myös verokortilla toimivista itsenäisistä ammatinharjoittajista: suurin osa kertoi ottaneensa vakuutuksen.

Työsuhteisten (67 %) ja osuuskuntafreelancereiden (57 %) enemmistöt ilmoittivat olevansa työttömyyskassan jäseniä.

Tyytyväisyys SJL:ään kohtaan edelleen vahva, useampi kuin joka toinen pitää liittoa vähintään melko hyvänä freelancereiden edunvalvojana

Yhteensä 60 prosenttia antoi Suomen Journalistiliitolle vähintään melko hyvän arvosanan freelancerjäsentensä etujen ajamisesta. Yhdeksän prosenttia arvioi liiton onnistuneen erittäin hyvin. 51 prosentin mielestä toiminnassa on onnistuttu melko hyvin.

Tyytyväisyys liittoon oli nyt käytännössä yhtä suurta kuin kaksi vuotta sitten. Silloin tyytyväisten osuus kasvoi ensimmäisen kerran 2010-luvulla, suunnan oltua sitä ennen kolmessa tutkimuksessa alaspäin.

Naisista tyytyväisiä löytää suhteellisesti ottaen enemmän kuin miehistä. Työsuhteiset verokortilla toimivat ovat toinen keskimääräistä tyytyväisempi jäsenjoukko.

Vähiten tyytyväisiä on ollut vuonna 2002. Silloin ainoastaan 23 prosenttia piti liiton tekemää työtä hyvänä. Tyytyväisiä freelancer-jäseniä on tällä hetkellä yli kaksi ja puoli kertaa enemmän kuin silloin.

Valtaosa haluaa jatkaa freelancerina

Tutkimukseen osallistuneiden enemmistö, 71 prosenttia, työskentelisi jatkossakin mieluiten freelancereina. Työsuhde kiinnostaa vajaata viidesosaa (18 %).

Tässä suhteessa freelancerit ovat kuten ennenkin: em. prosenttiosuudet ovat lähes samat kuin kaksi vuotta sitten.

Juuri kukaan ei haluaisi pois journalismin parista. Vain viisi prosenttia havittelee pääsystä työsuhteiseksi jollain toisella alalla.

Varsinkin yhtiömuodossa (osake- ja henkilö-) toimivat pitävät freelanceriutta itselleen mieluisimpana työskentelymuotona.

Myös pitempään freelancer-työtä tehneet ja useammalle kuin yhdelle toimeksiantajalle työskentelevät ajattelevat juuri tämän tavan sopivan heille parhaiten.

Vain yhdelle toimeksiantajalle työtä tekevät sekä ryhmään ”freelancer verokortilla – työsuhteiset” kuuluvista löytää keskimääräistä enemmän niitä, joiden mielestä työsuhde olisi parempi. Silti näissäkin ryhmissä on enemmän freelancerina toimimisen puolesta puhuvia.

Vastaajien keski-ikä 46 vuotta, freelancereina toimittu keskimäärin 13 vuotta

Vastaajien enemmistö, 60 prosenttia, tekee toimittajan töitä. Rungas kymmenesosa (13 %) työskentelee valokuvaajana. Jäljelle jäävä joukko koostuu lähinnä kääntäjistä, graafikoista, viestintäyrittäjistä sekä ohjelmateknisessä työssä toimivista.

Vastaajista on naisia 66 prosenttia. Heistä toimittajana työskentelee 64 prosenttia, kun miehistä 51 prosenttia toimii vastaavasti. Tutkimukseen osallistuneista 30 prosenttia oli miehiä.

Taulukko 6. Vastaajien ikäjakautuma (%).

	%	n
Alle 35 vuotta.....	15	39
35-44	31	78
45-55	27	69
55 ja enemmän	26	67

Kyselyyn vastanneet freelancerit ovat keskimäärin 46-vuotiaita. Kuten edellisen sivun taulukosta havaitsee, freelancereita on kaikissa ikäluokissa. Alle 35-vuotiaita joukosta on selvä vähemmistö.

Journalistista free-kokemusta joukolta löytyy keskimäärin 13 vuotta. Hajonta on kuitenkin suurta. Todellisuudessa freelancereiden kokemus free-töistä vaihtelee aika tavalla. Useampi kuin joka neljäs on ollut freelancer vajaan viisi vuotta. Toisaalta joka kolmas on tehnyt kyseisiä töitä yli 15 vuotta.

Taulukko 7. Kokemus Freelancer –journalistin työstä (%).

	%	n
Enintään 2 vuotta	14	33
3-5 vuotta	15	37
6-10 vuotta	18	44
11-15 vuotta	20	48
16-20 vuotta	15	36
Yli 20 vuotta	18	45

Luonnollisesti jo joukon fyysisen iän jakautuminen aiheuttaa myös melkoista vaihtelua journalistista työtä koskevan kokemuksen jakautumisessa. Journalistisella alalla on oltu keskimäärin 20 vuotta.

Taulukko 8. Kokemus journalistin työstä (%).

	%	n
Enintään 2 vuotta	2	5
3-5 vuotta	5	13
6-10 vuotta	13	32
11-15 vuotta	20	51
16-20 vuotta	18	44
Yli 20 vuotta	42	105

Enemmistö (74 %) työskentelee lehdistön lukuun. Tämä joukko jakaantuu siten, että suurimman osan (29 % koko joukosta) toimeksiantajana ovat pääosin asiakaslehdistö, yritykset, yhdistykset tai viestintätoimistot. Melkein yhtä moni (28 %) saa toimeksiantonsa aikauslehdistöltä. 17 prosenttia tekee työnsä pääosin sanomalehdille.

Viisi prosenttia työskentelee pääosin Yleisradiolle, prosentti muulle sähköiselle medialle. Radio ja televisio ovat yhtä tärkeä työnantaja yhdelle sadasta, lehdistö ja Yleisradio kahdelle prosentille. Kaksi prosenttia keskittyy verkkotoimittamiseen. Neljän prosentin työt ovat pääosin kustannustoimittamista.

Enemmistöllä (56 %) oli ollut vuonna 2018 kahdesta viiteen toimeksiantajaa. Yhdeksän prosenttia oli työskennellyt vain yhden tahon laskuun. 23 prosentilla oli ollut 6-10 toimeksiantajaa, joka kymmenennellä (11 %) useampia.

Taulukko 9. Toimeksiantajien lukumäärä (%).

	Lehdistö %	RTV %	Kaikki %
Yksi.....	4	47	9
2-5	54	47	56
6-10	29	16	23
Yli 10	13	0	11

Radio- ja tv- freelancerit olivat työskennelleet lukumääräisesti selvästi harvemmille toimeksiantajille kuin lehdistöfreet.

Ensin mainituista 47 prosentilla oli ollut vain yksi ja yhtä monella kaksi tai useampia toimeksiantajia. Jälkimmäisistä 42 prosenttia oli työskennellyt vähintään kuuden tahon lukuun.

Puolet (50 %) kyselyyn osallistuneista freelancereista asuu pääkaupunkiseudulla. 26 prosenttia on kotoisin maakuntakeskuksesta, 22 prosenttia muulta paikkakunnalta.

Freelancer verokortilla tyypillisin toimintamuoto

Runsas neljännes (28 %) sijoittaa itsensä ryhmään "freelancer verokortilla". Näistä 71 prosenttia on itsenäisiä ammatinharjoittajia (huolehtivat itse eläkemaksuistaan), 29 prosenttia työsuhteisia (työnantaja maksaa eläkemaksut).

Kaikkiaan 45 prosenttia käyttää toiminimeä. Kaksi sadasta toimii henkilöyhtiön (Ay, Ky) suojissa ja 11 prosenttia osayhtiössä. Osuuskunnassa on kuusi prosenttia (heistä puolet on liiton omassa, puolet jossain toisessa osuuskunnassa). Neljä prosenttia toimii laskutusyhtiön kautta, prosentti sekä verokortilla että yhtiömuodossa.

Tutkimuksen toteuttamisesta ja tarkoituksesta

Tutkimuksessa selvitettiin faktatietoja journalistisessa freelancer -työssä toimivien työoloista, palkkioiden suuruudesta sekä työajoista ja -määristä.

Lisäksi freelancerit pääsivät arvioimaan eräitä omaan työhönsä ja elinolosuhteisiinsa liittyviä seikkoja ja kertomaan mielipiteensä Suomen Journalistiliiton kyvystä toimia freelancer -jäsentensä tavoitteiden mukaisesti.

SJL on koonnut tietoja jäsentensä palkkauksesta kahden vuoden välein toteutetuilla työmarkkinatutkimuksilla. Tutkimus kohdistettiin nyt yhdeksännen kerran ainoastaan järjestön freelancerjäseniin.

Tutkimuksella kerättävillä tiedoilla on tärkeä rooli freelancereiden edunvalvonnassa: sen avulla pyritään saamaan mahdollisimman tarkkaa tietoa freelancereiden ansioista ja niissä tapahtuneista muutoksista sekä mm. työn sivukuluista, työajoista, lomista ja toimintamuodoista. Lisäksi freelancereiden jäsenmaksut määräytyvät tämän tutkimuksen perusteella.

Tutkimuksen suunnittelu on tapahtunut yhteistyössä liiton freelancer-osastojen kanssa ja käytännön toteutuksesta on jokaisella kerralla vastannut Kantar TNS Oy (joka aiemmin tunnettiin nimillä TNS Gallup Oy sekä Suomen Gallup Oy).

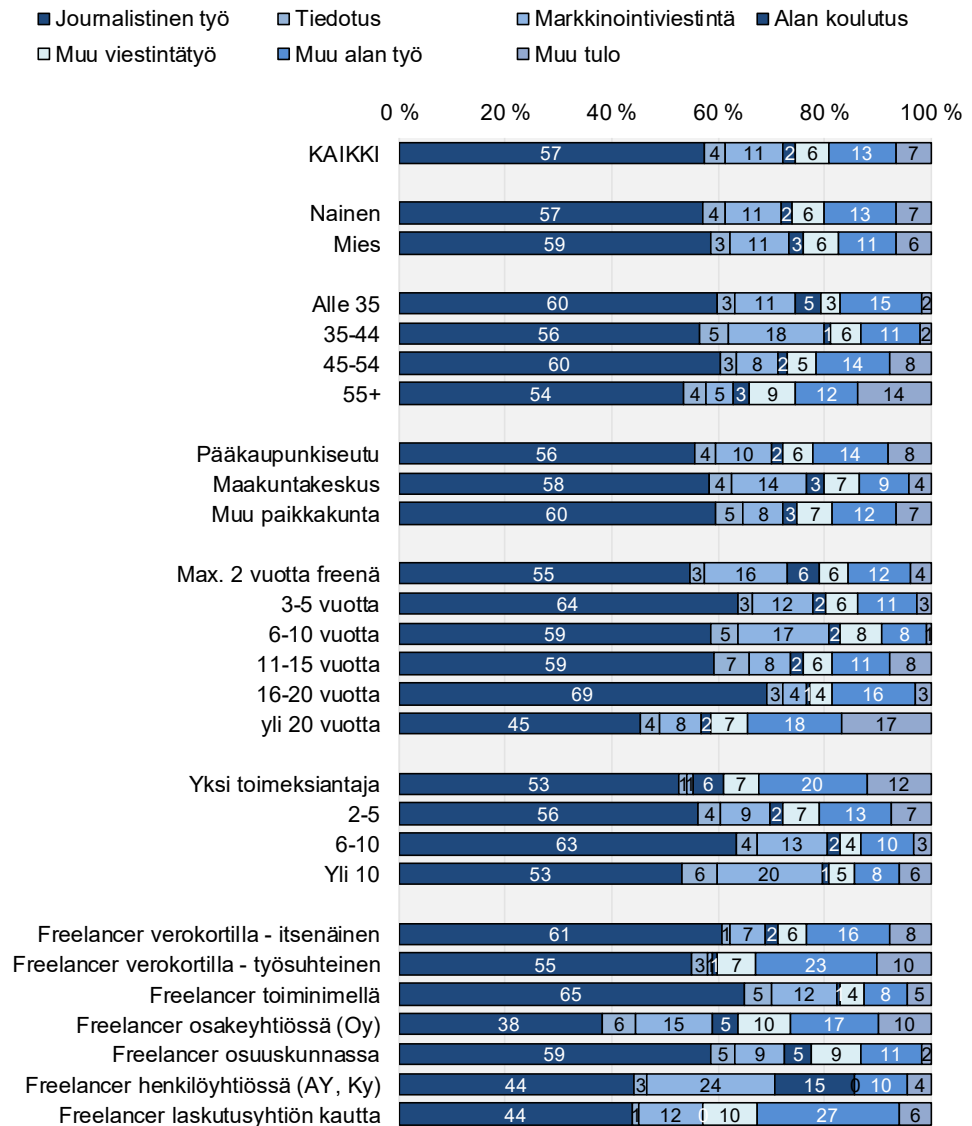
Kutsu Internet -tutkimukseen lähetettiin huhtikuussa 2019 sähköpostitse kaikille sellaisille Suomen Journalistiliiton freelancer -jäsenille, joilla on liiton rekisterissä sähköpostiosoite.

Lähetys ajoitettiin tarkoituksella siten, että mahdollisimman moni pystyisi hyödyntämään veroilmoituksessa ilmoittamiaan rahamäärätietoja. Tämän arveltiin sekä helpottavan tutkimukseen vastaamista että tuottavan tarkempia tietoja, kun ilmoitettavat luvut eivät olisi pelkästään muistinvaraisia. Näin on toimittu aikaisemminkin.

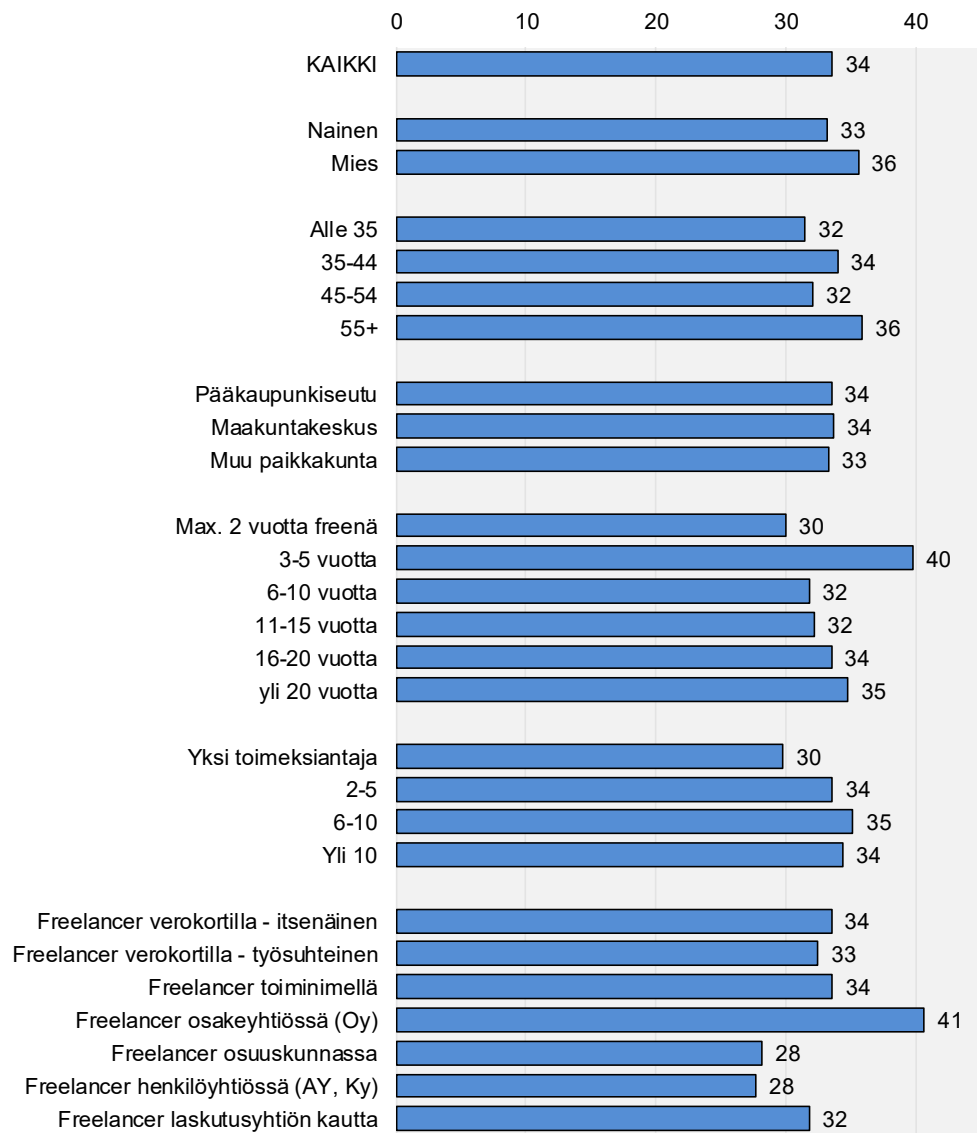
Tutkimuksen tulokset perustuvat 253 henkilön vastauksiin. Heistä 225 kertoi kokonaislaskutukseensa ja 213 kuluihinsa liittyviä tietoja.

LIITEKUVAT

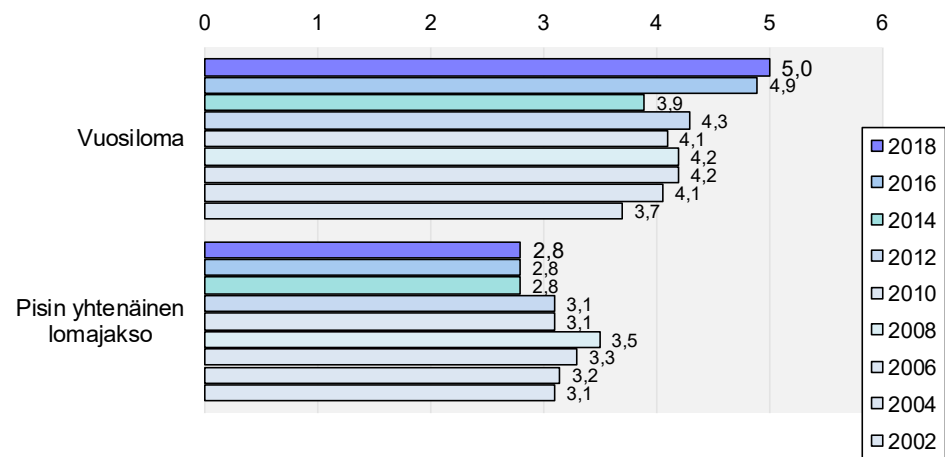
VEROTETTAVIEN TULOJEN JAKAUTUMINEN (%)

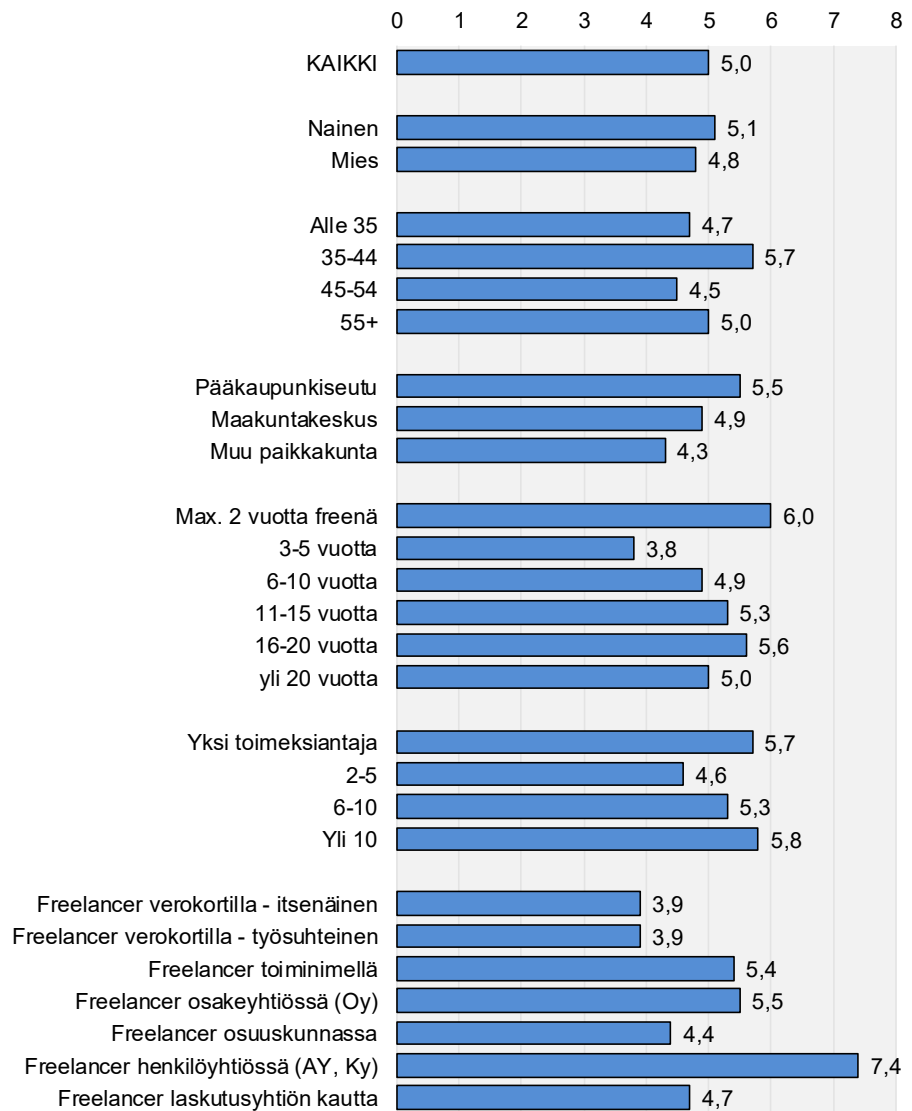
KESKIMÄÄRÄINEN VIIKKOTUNTIMÄÄRÄ 2018 (h)

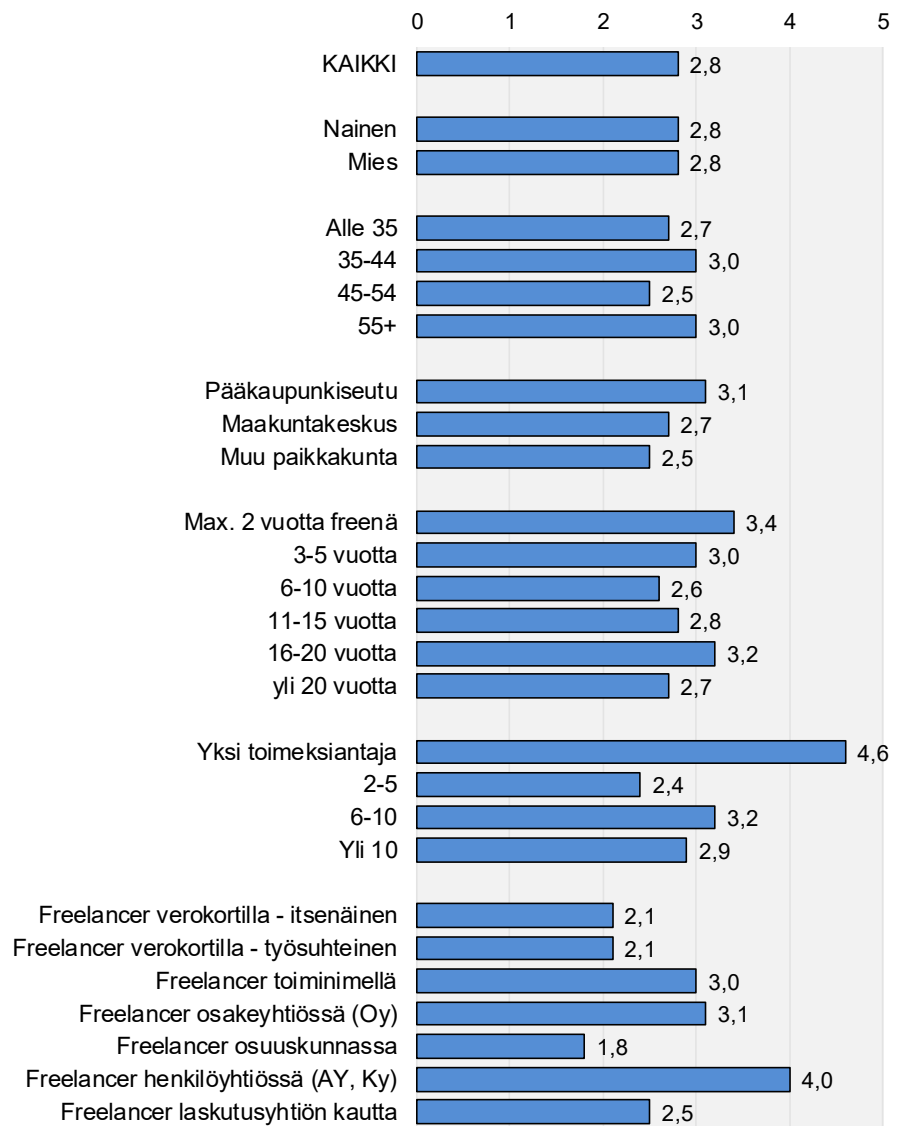
LOMIEN KESTO 2002 - 2018 (viikkoa)

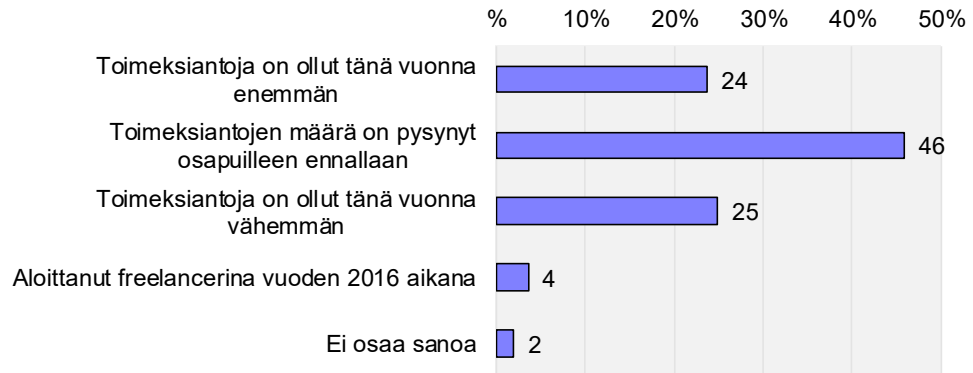
VUOSILOMAN KESTO 2018 (viikkoa)

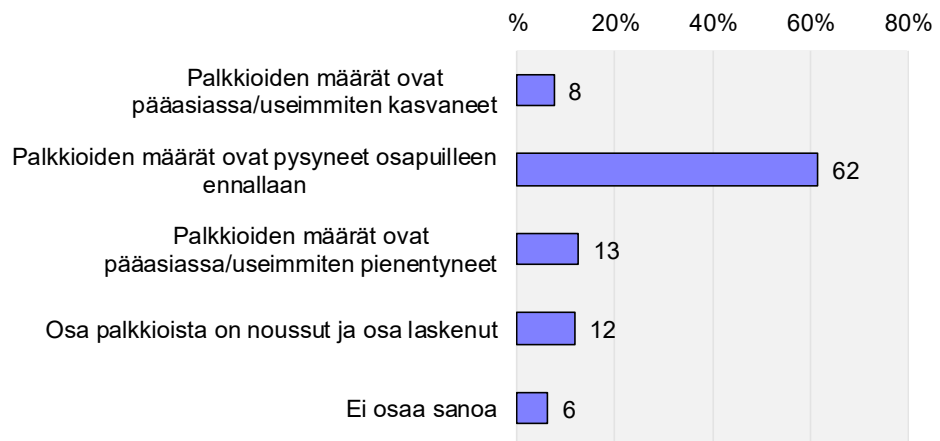
PISIN YHTENÄINEN LOMAJAKSO 2018 (viikkoa)

TOIMEKSIANTOJEN MÄÄRÄ VERRATTUNA VASTAAVAAN
AJANKOHTAAN VIIME VUONNA (%)

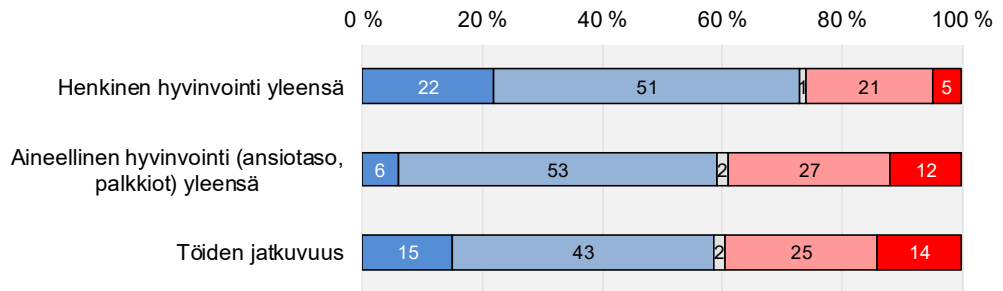

TOIMEKSIANNOISTA MAKSETTUJEN PALKKIÖDEN MÄÄRÄ
VERRATTUNA VIIME VUONNA VASTAAVAAN AJANKOHTAAN
SAATUIHIN (%)

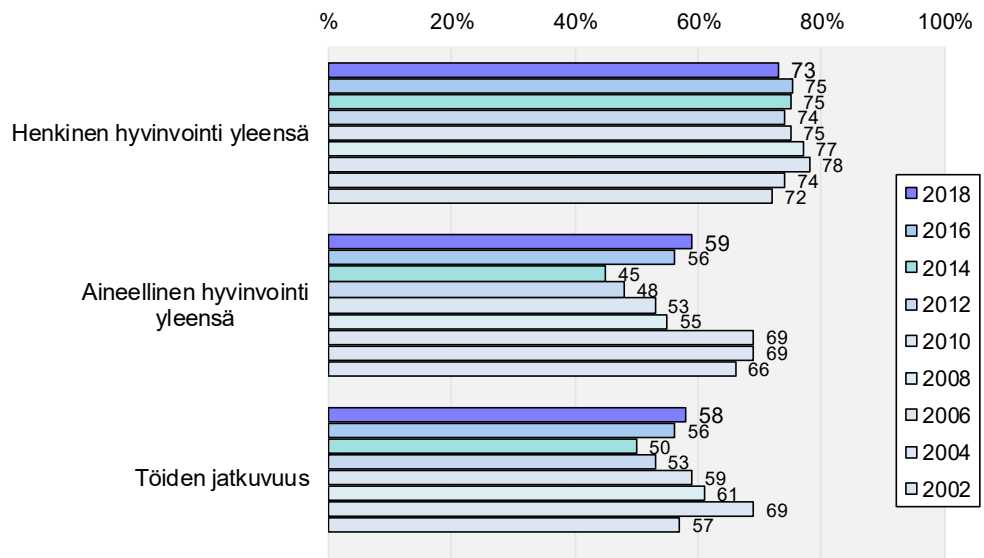

TYTYVÄISYYS ERÄISIIN TYÖTÄ JA ELINOLOSUHTEITA KOSKEVIIN ASIOIHIN (%)

■ Erittäin tyytyväinen ■ Melko tyytyväinen □ Ei osaa sanoa ■ Melko tyytymätön ■ Erittäin tyytymätön

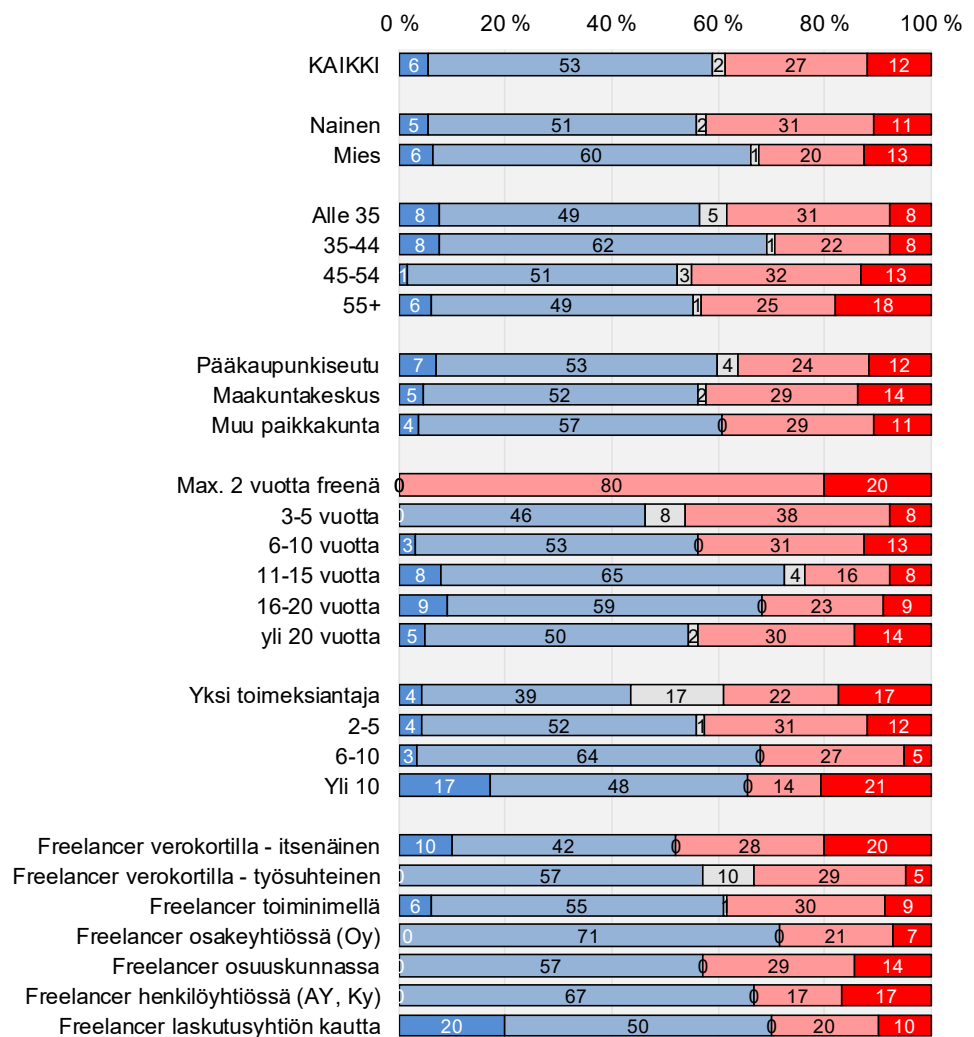

TYTYVÄISYYS ERÄISIIN TYÖTÄ JA ELINOLOSUHTEITA KOSKEVIIN ASIOIHIN 2002 - 2018. ERITTÄIN TYTYVÄINEN+MELKO TYTYVÄINEN -OSUUDET (%)

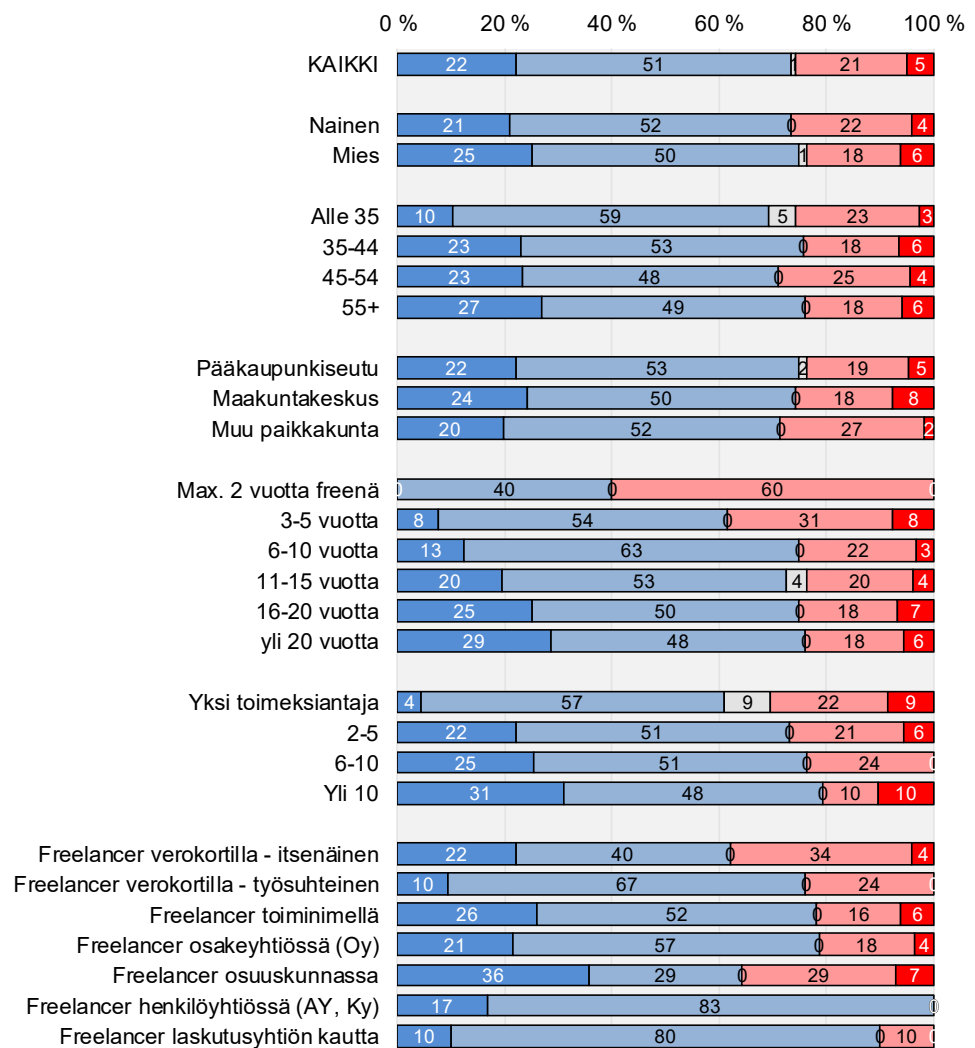
TYTYVÄISYYS ERÄISIIN TYÖTÄ JA ELINOLOSUHTEITA KOSKEVIIN
ASIOIHIN: aineellinen hyvinvointi yleensä (%)

■ Erittäin tyytyväinen ■ Melko tyytyväinen □ Ei osaa sanoa ■ Melko tyytymätön ■ Erittäin tyytymätön

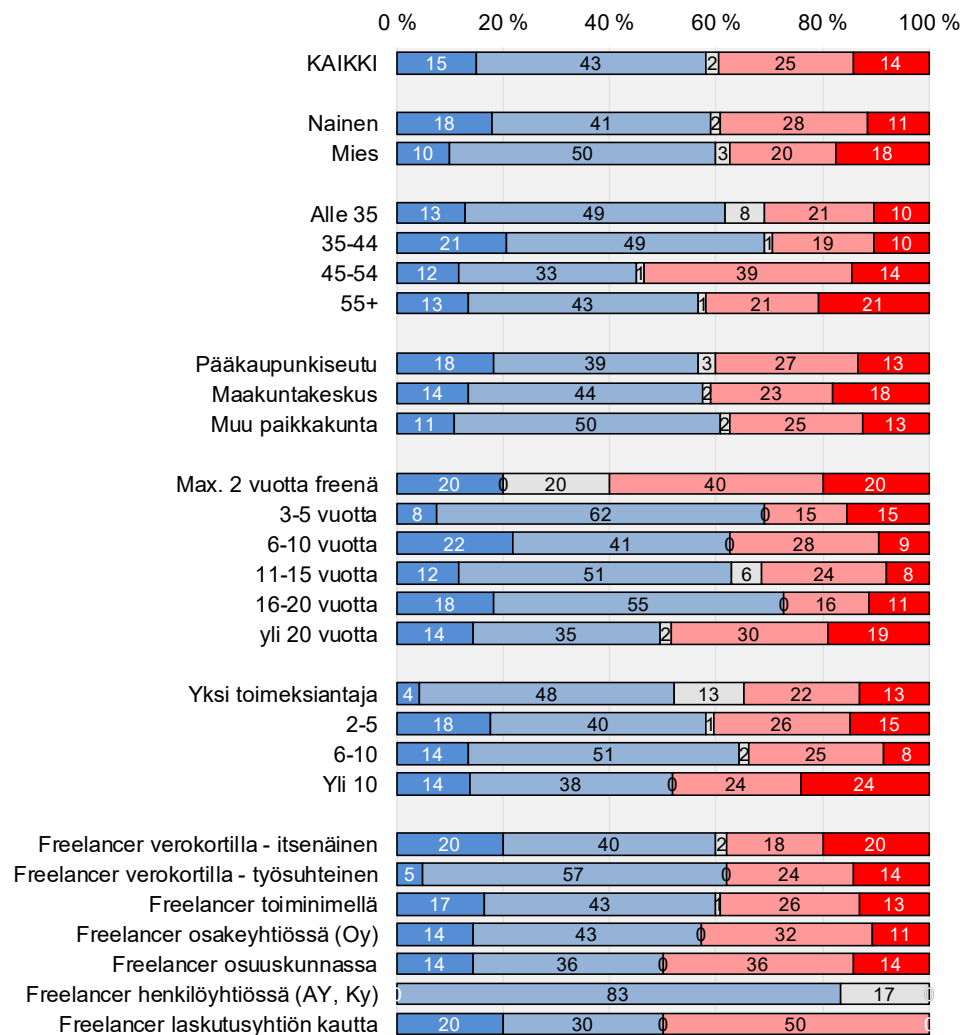
TYTYVÄISYYS ERÄISIIN TYÖTÄ JA ELINOLOSUHTEITA KOSKEVIIN
ASIOIHIN: henkinen hyvinvointi yleensä (%)

■ Erittäin tyytyväinen ■ Melko tyytyväinen □ Ei osaa sanoa ■ Melko tyytymätön ■ Erittäin tyytymätön

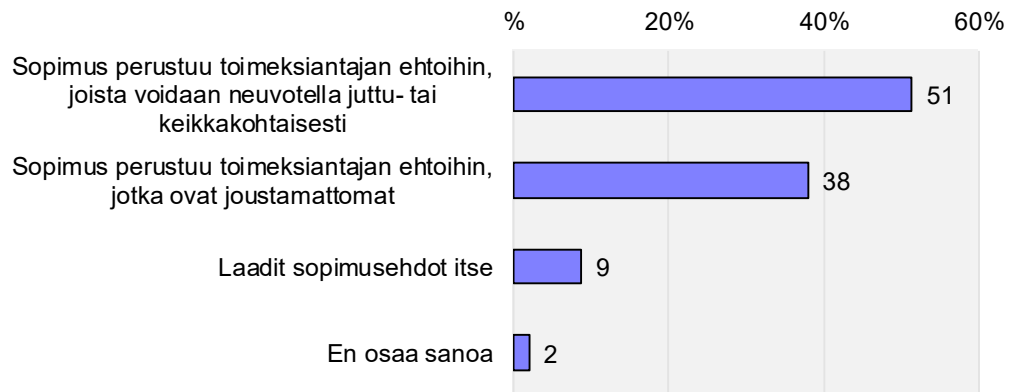
TYTYVÄISYYS ERÄISIIN TYÖTÄ JA ELINOLOSUHTEITA KOSKEVIIN
ASIOIHIN: töiden jatkuvuus (%)

■ Erittäin tyytyväinen ■ Melko tyytyväinen □ Ei osaa sanoa ■ Melko tyytymätön ■ Erittäin tyytymätön

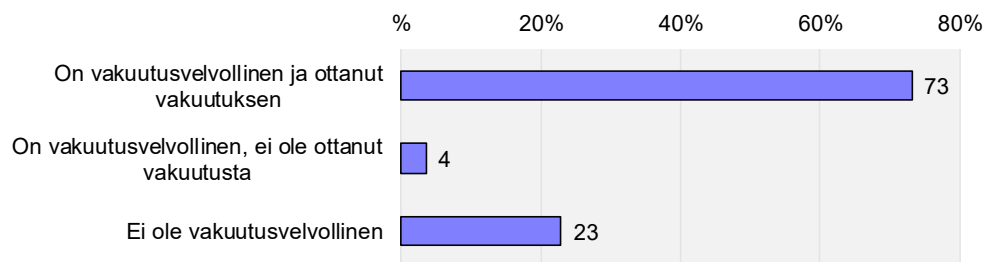

+

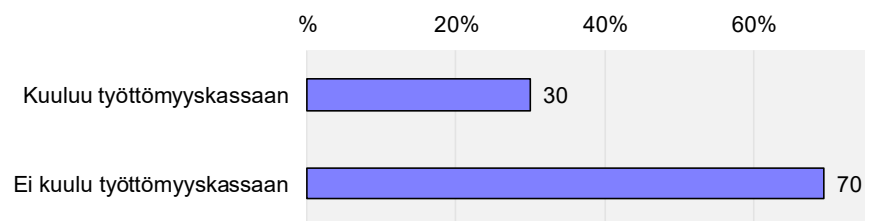
KUINKA HYVIN PYSTYY NEUVOTTELEMAAN SOPIMUSEHDOISTA (%)

YEL-VAKUUTUSVELVOLLISUUS JA VAKUUTUKSEN OTTAMINEN (%)

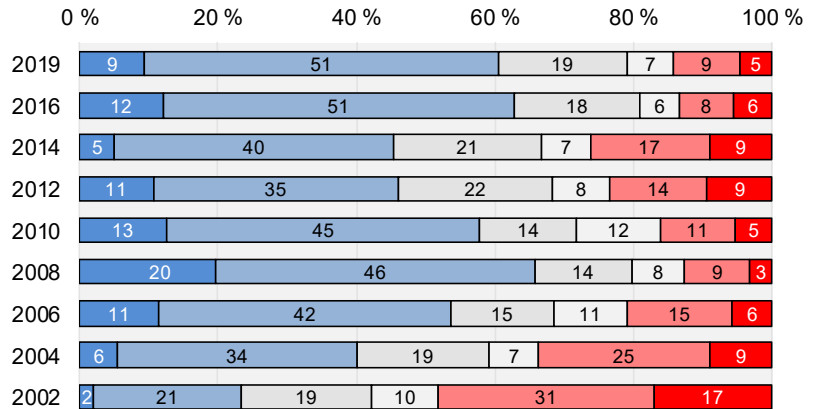

TYÖTTÖMYYSKASSAAN KUULUMINEN (%)

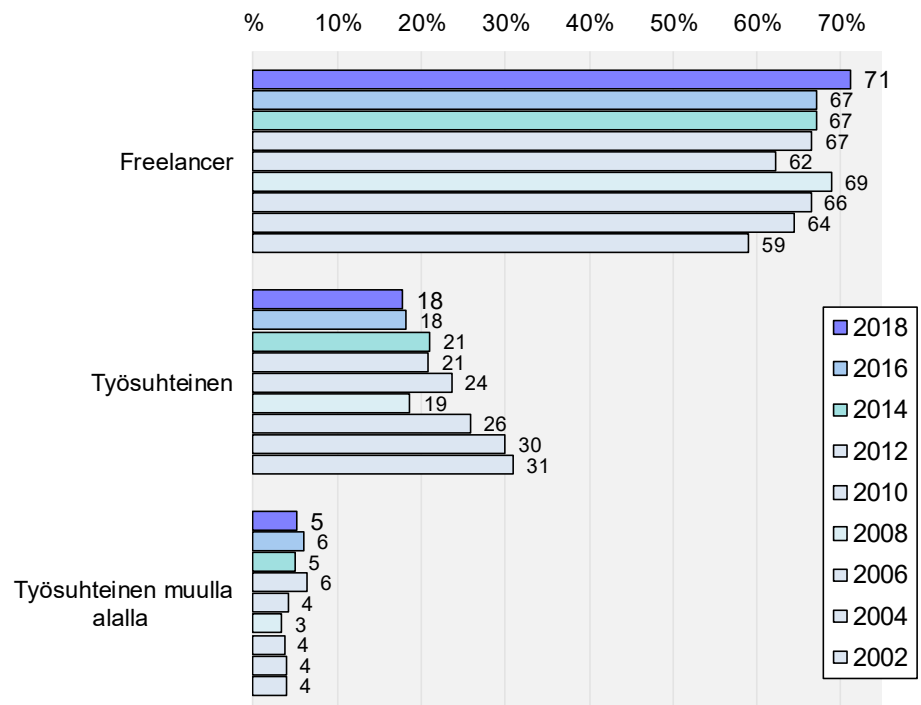

KÄSITYKSET SJL:N KYVYSTÄ TOIMIA FREELANCER -JÄSENTENSÄ TAVOITTEIDEN SUUNTAISESTI (%)

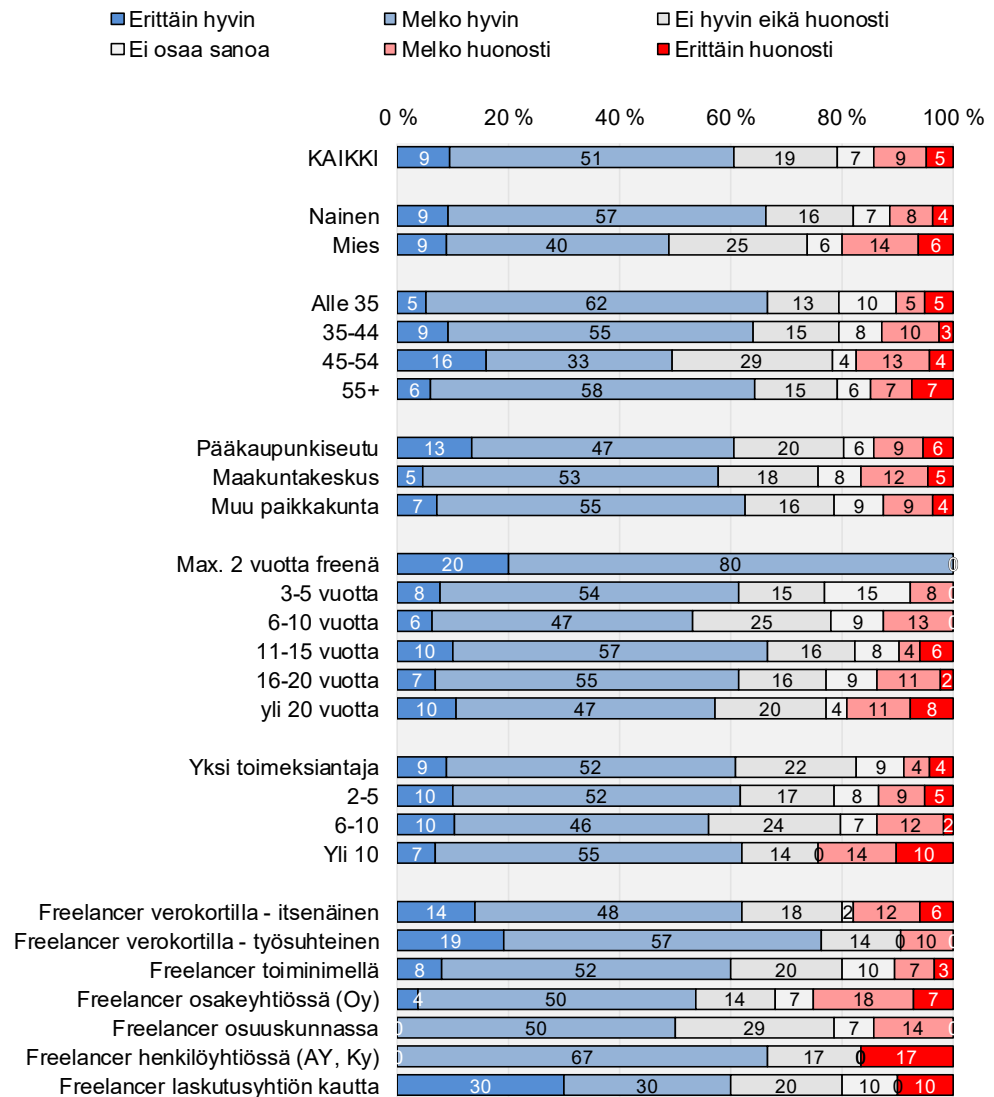
■ Erittäin hyvin ■ Melko hyvin □ Ei hyvin eikä huonosti
 □ Ei osaa sanoa ■ Melko huonosti ■ Erittäin huonosti

MIELUISIN TYÖSKENTELYMUOTO 2002 - 2018 (%)

KÄSITYKSET SJL:N KYVYSTÄ TOIMIA FREELANCER -JÄSENTENSÄ
ETUJEN SUUNTAISESTI (%)

MIELUISIN TYÖSKENTELYMUOTO (%)

■ Freelancer ■ Työsuhteinen ■ Työsuhteinen muulla alalla □ Ei osaa sanoa

